

ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖЖЕНЪ ВЕСТНИКЪ

Официално издание на Окръжната Постоянна Комисия.

Телефонъ № 28.

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ:

За общини задължителенъ 200 лева
За училищни настоятелства 100 .
За кооперац., читалища и частни лица. 50 .

Т а к с и:

За обявления на всички общински, обществени, държавни и кооперативни учреждения, на дума или кв. с/м. по 1 лв. За баланси на коопераци и синдикати на страница по 150 лв.

ЗАБЕЛЕЖКА: Такситъ се смята за една публикация, при повторение такситъ се удвоява.

ВСИЧКО ВЪ ПРЕДПЛАТА.

КООПЕРАТИВНО ДѢЛО

Хр. Камбуровъ (учителъ)
Лѣсковецъ

Земледѣлското производство и кооперацията

Единъ общъ повикъ за стопанско и духовно обновление се разнася по всички краища на родната страна. И всѣки новъ день този повикъ се превръща въ една крещяща нужда, която заглушава партийния шумъ. изхвърля дрезгитъ отъ всѣкидневния животъ и кара хората на черния трудъ да чувствуватъ като братя и братски да си подаватъ ръка за изграждане собственото си щастие. Така поетия пѣтъ не е случаенъ. Напротивъ той се явява като продуктъ на дълго и мъчително лутане по широкитъ степи на земята, нещо повече — той е последица отъ културното развитие на народитъ. И ако отдѣлната личностъ е била слаба да превъзмогне всички мъчности по своя пѣтъ, то колективната воля ги е преодолявала твърде леко. За да обоснова по-конкретно своята мисълъ, ще си послужи съ примѣра за Дания — страната където владѣе млѣчния пазаръ на Англия, страна която не би се радвала на толкова благо-

денствие ако не бѣше тръгнала по пѣтя на кооперативното строителство. Единъ дребенъ собственикъ или по-добре притежател на 2—3 млѣчни крави не може да си достави машина за масло и по този начинъ неговото млѣчно производство не би било доброкачествено и следователно търсено на всѣкъде. А кооперацията доставя не само машинитъ, но тя се грижи и за пазаръ на произведенитъ млѣчни продукти. По този начинъ датския селянинъ е осигуренъ и твърде много улесненъ въ своята работа... И ако тамъ кооперацията е играла благотворна роля за стопански подеми — за нашата страна по-вече отъ всѣкога се налага въвеждането на машинното земледѣлие. Повече отъ всѣкога казвамъ, защото комасацията на земята става държавнически въпросъ, намиращъ се въ крайната си фаза на разрешение. Е добре, до като по рано се говореше, че само разпокъсаността на земята е причина за примитивното обработване на земледѣлието у насъ, твърдение да лечъ не отговарящо на истината, защото не толкова земята не позволяваше въвеждането на модернитъ земледѣлски орѣдия, колкото мрака и невежеството, които сж господари на стопанския ни и политически животъ. Днесъ, вѣка на динамиката и възхода на човѣшката мисълъ, слабокултурнитъ нзроди ще загинатъ подъ ударитъ на силнитъ. И намъ, като народъ твърде закѣснялъ въ своето развитие, дългъ се налага да заработимъ съ по-голѣмо напрежение, за да догонимъ другитъ нации, отъ

друга страна тяхния опитъ ще ни послужи като основа за изграждане нашата материална и духовна култура.

Дания е живъ примѣръ за насъ, пѣтя е изпитанъ. Нѣма опити, нѣма безплодни усилия. Нашия народъ ще трѣбва да навлезе масово въ кооперациитѣ да вложи своитѣ дребни спестявания въ тяхъ да заработи честно и стане пълненъ господаръ на своето производство въ всичкитѣ му направления. Нека всичко произведено отъ него излезе на пазаря чрезъ кооперацията, а не чрезъ спекулантитѣ и ние ще видимъ, че нѣма да мине много време и спестяванията му ще се превърнатъ въ огроменъ капиталъ, който ще послужи за въвеждане машината — тая машина която ще ти даде възможностъ, селянино, да се освободишъ отъ убийствения черенъ трудъ, да престанешъ да пѣпришъ земята съ седмици, да моришъ семейство и добитѣкъ съ месеци за жетва и харманъ, тогава всичката твоя работа ще се свърши за два три дена. Останалото време ти ще се отдадешъ на своитѣ духовни нужди, ще се запознаешъ съ птицевѣдство, бубарство, скотовѣдство и всички клонове отъ положителнитѣ науки, които ще те направятъ богатъ, доволенъ и щастливъ. Да по пѣтя на кооперацията ти ще издигнешъ своето земледѣлско стопанство, ще опознаешъ себе си като човѣкъ и ще се отърсишъ отъ мизерията, която те държи въ мракъ и невежество; по пѣтя на кооперацията още, ти ще догонишъ далечъ отишлитѣ културни народи, радващи се на много свѣтлина и щастие въ своя животъ...

СТОПАНСКИ ВЪПРОСИ

Хр. Ц. Цоневъ

РАСИ И МЕТОДИ ВЪ ПТИЦЕВѢДСТВОТО

„Нѣма по-глухъ отъ тозъ, който не иска да чуе“, казва една френска поговорка. А ние ще речемъ: „мнозина иматъ очи, но не виждатъ“. Ето въ какво положение се намиратъ мнозина, които боравятъ съ стопанска работа. — Тия мисли ни дойдоха, когато четохме, нѣгде, за причинитѣ, поради които птицевѣдството у насъ е още

на толкова ниско стѣпало, и е далекъ отъ положението въ което би трѣбвало да бѣде.

При тази сравнително голѣма площъ ние имаме само около 8 милиона птици, а три пѣти по малката Белгия има вече 20 милиона птици и изнася много повече яйца отъ насъ, сѣщо и Дания.

И въпрѣки, че България е чисто земледѣлска страна, прогресътъ въ птицевѣдството е почти никакъвъ, въпрѣки, че споредъ нѣкои, мѣстнитѣ кокошки имали превъзходни и незаменими качества...

Ние българитѣ не обичаме да гледаме нѣщата въ лицето, за да се корегираме и поучимъ.

Вѣрно е, наистина, че България е една чисто земледѣлска страна, обаче липсва методъ у населението, то тѣне въ тъмнина и рутина; то не следва съветитѣ, нито на агронома, нито на ветеринара.

А изостави ли то старитѣ и рутинни начини на отглеждане птици; разбере ли населението, че не е достатъчно да се каже, че тази или онази раса е най-добра, та да се смѣта за такава, разбере ли се, че въ тая областъ шовинизма и патриотизма е вреденъ, ще имаме съвсемъ други резултати отколкото сѣ днешнитѣ.

Вѣрно е, че и ние имаме отлични вариетети отъ мѣстни кокошки. За съжаление тѣ не сѣж обстойно и строго изпитани въ всѣко отношение, а затова сѣж нужни, време, средства и систематична и упорита работа.

Желаемъ ли да подобримъ нашето птицевѣдство трѣбва, преди да вземемъ какви да сѣж други мѣрки, да възприемемъ *раситѣ* и методитѣ, които осигуриха успѣха на птицевѣдството въ другитѣ държави.

Мислите ли, че Дания, която всички сочатъ за примѣръ (безъ да я следватъ), която държи първо мѣсто като производителка на яйца, се е задоволила да отглежда само мѣстнитѣ раси и то по начини и методи останали отъ прадѣлитѣ. Ако това бѣ така, никога малката Дания не би заемала това първенствующе мѣсто! Нека последваме примѣра ѝ

Нѣма мѣстна раса, въ коя да е държава, която да се експлоатира повсемѣстно въ цѣлата страна.

Единственитѣ раси, които могатъ да се отглеждатъ за носене яйца, това сѣж *международнитѣ раси*, известни на всички.

Да вземемъ на примѣръ *Бялата Лейхорна*, която споредъ насъ е най-добрата

отъ всички, да не кажемъ единствена, която трѣбва да развъждаме, ако искаме доходъ.

Казватъ *Американска Легхорна* Произхода ѝ обаче е отъ Италия, т. е., тя има две отечества. Но Австралия има сжшо Бѣла Легхорна, която макаръ по произходъ отъ Италия, нѣма нищо общо съ американската Легхорна, освенъ цвѣтътъ и носимостта. Английскитѣ Легхорни сжшо сж нѣщо специално. И при все това тя е една международна раса.

Легхорната се аклиматизира на всѣкъде расте бърже, не губи нигде своитѣ качества на силна носачка, ако се оглежда разумно. Има по сѣѣта цѣли стопанства експлоатиращи изключително Бѣлата Легхорна. Где сж птицевѣднитѣ стопанства, експлоатиращи само нѣкоя мѣстна раса, вѣнъ отъ родното ѝ мѣсто? Па даже въ родното ѝ мѣсто или областъ?

Освенъ това въ никое селско стопанство не се прави подборъ; той за сега и за дълги години не може да се очаква въ нашитѣ земеделѣлски стопанства.

Ние ржкоплѣскаме искрено на тия българи, които преданно се мжчатъ да изтъкнатъ качества на нашата мѣстна кокошка. Но ние смѣтаме, че тѣ сж на кривъ пжтъ, пренебрегвайки високитѣ и ценни качества на Бѣлата Легхорна, най-доходната кокошка подходяща за индустриално птицевѣдство.

По-добре би било да се предадемъ съ меракъ на отглеждането на Бѣлата Легхорна, като не преставаме да правимъ строгъ подборъ, и да изтъкнемъ чрезъ добититѣ резултати превъзходството на тая любимица на птицевѣда и победителката на всички международни конкурси!

Ние не се съмняваме, че единъ день, нашата мѣстна кокошка ще стане и надмине по носливостъ Бѣлата Легхорна. Но това ще стане следъ дългогодишенъ строгъ подборъ, който държавата сама може и е длъжна да направи. Това е вѣрно за всички мѣстни раси и държави. Поне така мислятъ, най-виднитѣ авторитети и специалисти въ тая областъ.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ

Окръжна До Господина Председателя
Смѣтна Палата на окр. пост. комисия

№ 12044

гр Варна

11 XII 1928 год

гр Шуменъ

До Господина Председателя
на окр. пост. к-ния гр. Шуменъ
за сведение.

На № 4687 Съобщава Ви се, Господине Председателю, че решението на окръжната смѣтна палата отъ 20 XI н г., протоколъ № 37, трѣбва да се разбира въ смисълъ, че общинитѣ могатъ да издържатъ свои горски стражари, които по закона за горитѣ (чл 42) биватъ старши и младши.

Старшитѣ горски стражари и за напредъ ще останатъ въ колективна тежестъ на общинитѣ въ околнята, които притежаватъ общински юри, като въ тяхната издръжка се включи и облеклото на сѣщитѣ.

Председателъ: Г. Петковъ

Секретаръ: Анастасиевъ

Началникъ Окръжно
на До Г. г. Общинскитѣ кметове въ окръгъ.
Окр Ветер. Служба № 23 За сведение на Г. г. длъжностнитѣ вет. лѣкари и фелдшери
17 януари 1929 г. гр. Варна

Отъ провѣрката, която се направи къмъ 1 януари т. г. въ Б. З. Банка за постъпленията на фонда „Постройка на Ветер. лечеб. и амбулатории“ за текущата фин. година се указа, че твърде малко общини сж внесли сумитѣ, предвидени съгласно чл. 257 буква „в“ отъ закона за Сан. Вет. Служба.

Отъ друга страна отъ провѣрката въ общинскитѣ бюджети се указа, че една частъ отъ общинитѣ, въпреки изричното постановление на цитирания членъ на закона, не сж предвидели тия суми въ бюджетитѣ си, за нѣкои минали фин. години.

Като изтъкваме тоя фактъ, поканваме Г. г. общинскитѣ кметове да направятъ необходимото за внасяне въ най късо време въ Б. З. Банка всичкитѣ суми за този фондъ, предвидени и утвърдени по бюджетитѣ имъ на текущата 1928/29 фин. год.

Не внесениѣ за миналитѣ фин. год. — смѣтано отъ 1924/25 фин. год. до сега, за

които нѣматъ кредити по текущия бюджетъ кредититѣ да се предвидятъ въ дългъ по бюджета, който сега ще се гласува за 1929/30 год.

При това ги предупреждаваме, че за ония общини, които не се издължатъ къмъ тоя фондъ, ще бждатъ представени въ М. З. Д. И., за да се наложатъ глоби на виновниците, а така сѣщо и да се наложатъ заповори на общин. приходи.

Г. г. Окр. провѣрители при ревизиитѣ си да провѣрятъ най-щателно внесени ли сѣ сумитѣ къмъ този фондъ и за неотчетенитѣ години да донесатъ съ специални рапорти.

Председателъ на окр. пост. к-ия:

А. Ивановъ

Н-къ Ветер. Служба: Д-ръ В. Пачевъ

Окръжна	До Господина
Смѣтна Палата	Председателя на окр. пост. комисия въ гр. Варна
№ 11438	До Върховната смѣтна палата за сведение ст. София
23 ноември 1928 г.	До Окръжн. пост. комисия за сведение, гр. Шуменъ.
гр. Шуменъ	

На № 4399
1928 г. Съобщава Ви се решението на Шуменската окръжна смѣтна палата отъ 20 XI 1928 г., протоколъ № 37.

Шуменската окръжна смѣтна палата въ заседанието си отъ 20 XI 1928 г., като се занима съ писмото на Варнен. окръжна постоянна комисия подъ № 4399 1928 год. съ следното съдържание:

„Въ кн. 10 на сп. „Общински прегледъ“ год. X отъ т. г. на стр. 648 е публикувано решение № 907 на Върховната смѣтна палата съ което е решено съ п. I Държавнитѣ лесничей не могатъ да събиратъ отъ общинитѣ суми нито пъкъ да задържатъ такива отъ приходитѣ придобити отъ горитѣ имъ за писарски и др. помощенъ персоналъ и за вещественни разходи по експлоатацията и охраната на горитѣ имъ.

Съ п. п. III и IV се предписва ликвидиранието като останалитѣ суми се върнатъ пропорционално на общинитѣ.

Това като Ви съобщаваме и за да можемъ да дадемъ на общинскитѣ отчетници нуждитѣ разяснения, които вече ни се отпавятъ, молимъ Ви да ни се уяснятъ какъ трѣбва да се разбира следното:

1) Общинскитѣ горски стражари следва ли да останатъ и за въ бждаще въ колек-

тивна тежестъ на общинитѣ, които иматъ свои гори, като имате предъ видъ, че тѣ днесъ за днесъ сѣ една необходима служба защото главната контрола на общинската горска стража лежи върху тѣхъ и тѣ сѣ непосредственъ контактъ и въ разпоредбитѣ на държавния лесничей, който чрезъ тѣхъ върши онази огромна работа, както по контролата, така сѣщо и административната служба, понеже сѣ които изпълняватъ препискитѣ, дознанията, произвеждането на търговетѣ, за продажбата на конфискуванитѣ материали отъ общинскитѣ гори и като така заплатитѣ на тѣзи стражари следва да се посрещатъ колективно отъ общинитѣ на дадения районъ.

2) На сѣщитѣ следва ли се фуражни пари като конни горски стражари, понеже службата имъ е такава.

3) Отъ справката направена въ Варненското и Провадийското държавно лесничество установихме, че досега има доста суми събрани отъ общинитѣ по бюджетитѣ имъ за 1928/29 г. и по голѣмитѣ части отъ тѣхъ сѣ изразходвани за заплати на персоналъ и вещественни разходи. Споредъ комисията ни, добре ще бжде да възприеме крайния срокъ на ликвидиранието 31. III 1928 г. защото иначе ще пострадатъ работитѣ на лесничеството, пъкъ това не е въ интересъ на охраната на общинскитѣ гори.

Молимъ да ни се отговори по възможностъ по скоро“.

Р е ш и :

1. Съгласно решението подъ № 907 отъ 10 X 1928 г. на Върховната смѣтна палата, държавнитѣ лесничей не могатъ да събиратъ отъ общинитѣ суми, нито пъкъ да задържатъ такива отъ приходитѣ, придобити отъ горитѣ имъ за писарски и др. помощенъ персоналъ и за вещевени разходи по експлоатацията и охраната на горитѣ имъ. Обаче по силата на чл. 44 отъ закона за горитѣ общинитѣ и за въ бждаще ще издържатъ свои горски стражари, които се приравняватъ по всичко къмъ държавнитѣ горски стражари и се подчиняватъ на държавнитѣ лесничей.

2. На сѣщитѣ се следватъ фуражни пари за издръжка на собственитѣ си коне, както и на държавнитѣ, съгласно чл. 43 отъ поменатия законъ.

3. По отношение неправилно събранитѣ суми отъ общинскитѣ приходи за писарски персоналъ и вещественни разходи, ще на-

редите останалитѣ свободни суми да се възвърнатъ на съответнитѣ общини, като съ това положение се ликвидира най-късно до 31. III 1929 г.

Това решение да се съобщи и на Шуменската окр. пост. комисия за сведение и надлежно разпореждане.

Съгласно чл. 33 отъ закона за Върховната смѣтна палата и за окръжнитѣ смѣтни палати, недоволната страна може да обжалва това решение, предъ Върховната смѣтна палата чрезъ Шумен. окр. смѣтна палата.

Председателъ: Г. Петковъ

Секретаръ: Анастасиевъ

СПИСЪКЪ

на селищата дето има частни училища за произвеждане избори за училищни настоятели при частнитѣ турски, арменски и еврейски училища, съгласно заповѣдь № 52 отъ 4 януари 1929 год. на Министерството на Нар. Просвѣщение.

Варненска околия

1. с. Авренъ, 2. с. Солуджа-алж, 3. с. Денизъ-къой, 4. с. Ходжа-къой, 5. с. Челеби-къой, 6. с. Бояна, 7. с. Семеть, 8. с. Галата, 9. с. Джаферъ, 10. с. Емирово, 11. с. Коркутъ, 12. с. Чанларъ, 13. с. Хаджи-синанларъ, 14. с. Козлуджа, 15. с. Долна кумлуджа, 16. с. Гюле-къой, 17. с. Халачлий, 18. с. Пашантъ, 19. с. Малък аладънъ, 20. с. Саръдъръ, 21. Ени-махле, 22. с. Дервиш-мюсюмъ, 23. с. Бейджи-оглу, 24. с. Чокекъ, 25. Петре и 26. Айрянъ-къой.

Провадийска околия

1. с. Аптаразакъ, 2. с. Демиръ-ханлий, 3. с. Долни юнузъ-бунаръ, 4. Арапаръ, 5. с. Бурханларъ, 6. с. Печелий, 7. с. Фетекъой, 8. с. Кара-къосе, 9. с. Дамналж хумалж, 10. с. Дамналж орта, 11. с. Ески-арнаутларъ, 12. с. Елесъ факж, 13. с. Кадж-къой, 14. с. Хамбарлъкъ, 15. с. Караджа-отъ, 16. с. Караманлий, 17. с. Горни-юнузъ-бунаръ, 18. с. Бунарлий, 19. с. Кушъ-тепе, 20. с. Кюпрю-къой, 21. с. Бекчий, 22. с. Дерай-къой, 23. с. Преджа, 24. с. Лопушна, 25. с. Сарж куванлъкъ, 26. с. Ганчово, 27. с. Монастиръ, 28. с. Ново село, 29. с. Чэйлекъ, 30. гр. Провадия, 31. с. Сава, 32. с. Дели-Хюсеинъ-махле, 33. с. Кара-Ахмедъ-махле, 34. с. Коте, 35. с. Потрушанъ, 36. с. Сандъкчий, 37. с.

Караачъ-софуларъ, 38. с. Тюркъ-арнаутларъ, 39. с. Хасърджикъ, 40. с. Айджи-дере, 41. с. Мухалий, 42. с. Чамурна, 43. с. Мурна-чифликъ, 44. с. Аязма, 45. с. Емиръ-газний, 46. с. Махалъчъ и 47. с. Ясж-тепе.

Частни училища въ гр. Провадия

1. Едно еврейско училище.

гр. Варна, 18 януари 1929 г.

зам Окр. учил. инспекторъ: К. Поповъ

Секретаръ: А. Георгиевъ

Варнен. окр. ветерин. лѣкаръ

БЮЛЕТИНЪ

№ 25

За хода на акутнитѣ и заразни болести по домашнитѣ животни въ Варненски окръгъ, за времето отъ 15 до 31 декември 1928 г.

I Новоконстатиранни:

1) Бясъ по говедата: а) Провад. околия въ с. Гор. чифликъ.

2) Сапъ по конетѣ: а) Варнен. околия въ с. Дишпудакъ и Пашантъ.

II Върлущи:

а) Бясъ по кучета и конетѣ: а) Варненска околия въ гр. Варна по кучетата; б) Провадийска околия Провадия по кучета и коне и Ново-село по кучета.

2) Сапъ по конетѣ: а) Варнен. околия въ с. Козлуджа, Емирово, Таптъкъ, Джевизлий, Климентово, Русларъ, Аджемлеръ, Сарж-гьоль, Сюнбей, Гюндюгду, Николаевка, Гюлекъой, Доуджа, Ботево, Семеть, Бояна, Суджаскъой, Сарадъръ, Белево и Страшимирово; б) Провад. околия въ с. Кап-махле, Караагачъ, Гор. Чифликъ, Сандъкчий, Девня, Кюпрю-къой, Мурадъ-софу, Кривия, Аккоюнъ и Вълчи-долъ.

III Прекратени:

1) Антраксъ по говедата и конетѣ: а) Варненска околия въ с. с. Николаевка и Козлуджа; б) Провадийска околия въ с. Девня.

2) Сапъ по конетѣ: а) Варнен. околия въ с. Кара-Хюсеинъ, Чанларъ, Коркутъ, Безвъ-кесентъ, Гюнь-аласж, Късмюрлюкъ, Вълхларъ, Г. Фрагъ, Ени-къой, Солуджаалж, Константиново и Пашантъ; б) Провад. околия въ с. с. Хасърджикъ, Гюкче-дюлюкъ, Потрушанъ, Коте, Лопушна, Сарж-куван-

лъкъ, Тестеджий, Джиздаркѡй, Кутлу-бей, Апта-
разакъ, Невша, Г.-ю-лунаръ, Есетлий, Ески-Ар-
наугларъ, Сава, гр. Провадия и Емиргазии.

гр. Варна, 9 януари 1929 год.

Окр. Ветер. лѣкаръ: Д-ръ Тюлевъ

Варнен. окр. ветер. лѣкаръ

БЮЛЕТЕНЪ

№ 1

За хода на акутнитѣ — заразни (епизоотически)
болести по домашнитѣ животни въ Варненски
окръгъ, за времето отъ 1 до 15 януари 1929 г.

II Върлюючи:

1) Бясъ по кучетата и конетѣ: а) Варненска
околия въ гр. Варна по кучетата; б) Провадийска
околия гр. Провадия по кучета и коне и въ с. с.
Ново-село по кучета и Гор. Чифликъ по говеда.

2. Салъ по конетѣ: а) Варненска околия въ
с. с. Козлуджа, Емирово, Таптъкъ, Джевишлий,
Климентово, Русларъ, Аджемлеръ, Сарж-гьоль,
Сюнъ-бей, Гюнъ-догду, Николаевка, Гюле-кѡй,
Доуджа, Ботево, Семейъ, Бояна, Суджаскѡй, Са-
радъръ, Бедево, Страшимирово, Дишъ-пудакъ и
Пашандъ; б) Провад. околия въ с. с. Капуджи-
махле, Караагачъ, Гор. Чифликъ, Сандѣкчий, Девня,
Кюпрю-кѡй, Мурадъ-софу, Кривня, Акъ-коунъ и
Вълчи-долъ.

гр. Варна, 15 януари 1929 г.

Окр. Ветер. лѣкаръ: Д-ръ Тюлевъ

Районенъ инспекторъ Б. Д. ГЕНЧЕВЪ — Варна

Ст. П. Хареевъ.

НАШЕТО СЕЛО

Пиша тия редове, подъ прѣсното впечатление
отъ току що прочетената брошура на г-нъ Влади-
миръ Такевъ, „На чужбина“ впечатления и поука,
издание на весникъ „Препорѣцъ“ въ която, на
единъ популяренъ езикъ и съ една вещина той
описва своитѣ впечатления за виденото въ брат-
ска славянска страна Чехия и поуката която е из-
влекълъ отъ нея Действително, поуката е твърде
голѣма за насъ като се вземе предвидъ нашата
бедна действителностъ. Колко много надире сме
останали ние въ нашето стопанско, икономическо
и културно развитие. Желателно е, брошурата на
г-нъ Такевъ, да намѣри по широкъ кръгъ четци
и то предимно между селската среда отъ която
биха извели за себе си ценна поука.

За да дамъ една по пълна картина азъ ще
заема отъ нея само това, което интересува нашето
село, за да видятъ читателитѣ на окр. вестникъ,
какъ живѣятъ селянитѣ въ Чехия, какъ по мо-
деренъ начинъ тѣ обработватъ своитѣ земи и какъ
сж ни надминали въ всѣко отношение. Тѣ сж до-
стигнали една много по висока култура даже тая
на немца — равна съ тая на западъ

И тѣ сж биле роби, робството което макаръ
и подъ булото на просвѣтенъ абсолютизъмъ все
пакъ робство, и тамъ сж се погаждали не редко
свободитѣ на славянитѣ. Нагайката а и джанмдар-
ския ботушъ много на често сж играли ролята
на потисници обаче, Чехския народъ е съумѣлъ
да се запази целокупенъ и да усвои изцѣло Нем-
ската Култура.

Това, което особено ярко се хвърля на очи,
когато се наблюдаватъ условията на живота въ
чужбина, то е приравняването на селото съ града.
За насъ, българитѣ, градоветѣ не представляватъ
особенъ интересъ за изучавање: Ние, макаръ и
бавно вървимъ по сѣщия пътъ и сме стигнали съ
градоустройството по скоро до тѣхъ, отколкото
до селото. Разликата между живота въ селото и
града у насъ е много по голѣма, отъ колкото тя
е въ чужбина. Нашето село се намира още въ
примитивно състояние. То не е направило голѣмъ
прогресъ и стои много назадъ отъ града. Въ чуж-
бина това не е така. Азъ намѣрихъ възможностъ,
чрезъ широки връзки въ тоя край, да се зближа
съ много семейства и да посетя различни села,
Чехски и Немски. Е, добръ тамъ начина на живо-
та не се отличава много отъ тоя на градоветѣ.
Преди всичко благоустройството на селото е съ-
вършено: Електрическо осветление по улицитѣ,
въ къщи, и дори въ кухнитѣ се готви съ елек-

трически машини. Канализация модерна, чистотата е пълна. Обикновено селото се състои от една дълга улица, шосирана съ здравъ чакълъ широка, нейде отъ двойни алеи отъ голъми сѣнчеси дървета. Къщите малки, островръжи, въ билообразенъ стилъ, сж разположени на вжтрѣ отъ двѣтѣ страни на пжтя. Предъ всѣка градина съ цвѣта и зеленина. Нийде не видехъ дворове, като нашитѣ села, пространни, празни, но прилични на харманъ съ купища отъ слама и дърва, съ разхчърлени коли и камъни, съ локви вода, неизметени и не почистени, пълни съ кокошки и кучета. Тукъ, въ селото, дворътъ е една прекрасна градина, цвѣтуца, и засѣяна, съ овощни дървета, които растатъ като бръшлянъ по стенитѣ на къшитѣ. По прозорцитѣ на всички селски къщи сж поставени дълги сандъчета съ цвѣта, които даватъ веселъ видъ на цѣлия домъ. Влизате въ сѣнитѣ: неопикуема чистота. Кухнята модерна, съ всички видове сѣдини за готвене; до нея трапезарията, наредена съ вкусъ и въ стилъ; спалнята съ високи кревати, чисти и надъ тѣхъ разпятieto Христово.

Изобщо, селянинътъ по удобства на домашния си животъ не се различава отъ гражданина. Облеклото — сжщо. Азъ тукъ не видехъ „Национална“ носия. Момичега носятъ леки, къси, рокли, спретнати като балерини. Коситѣ, обаче, още не сж остригали и хубаво правятъ. Женската скромность е голъма добродетель, тя е признакъ на целомъдрие. Никоя жена въ селото азъ не видехъ съ цигара въ уста.

Всѣко село има хотелъ, мобилиранъ по градски, и ресторантъ, безспорно по хубавъ отъ нашитѣ столични. Кухня изрядна. Въ това отношение Европейскиятъ селянинъ стои много далечъ отъ нашия.

Българската селска кухня е първобитна и еднообразна: Правятъ се разноски, хаятъ се продукти, а се получава безвкусна храна. Не бихъ могълъ достатъчно да похваля стопанскитѣ добродетели на Немската и Чехската селянки. Съ какви грижи тѣ нареждатъ къшитѣ си, съ какво внимание се отнасятъ къмъ мъжетѣ си и съ каква голъма нежностъ възпитаватъ дѣцата. Селянката и тукъ, както у насъ, работи заедно съ мъжа въ полето, но тоя селянинъ, когато се завърне отъ кжра, не отива въ кръчмата и не остава само на жената да се грижи за добитъка.

Като обърнемъ сега другата страна на медала, ние ще видимъ какъ резко се промѣня картината. Г-нъ Такевъ, е много снизходителенъ като прави сравнение между Чехския и Българския селянинъ. Докато единия олицетворява науката, прогреса и културата, другия т. е. нашия селянинъ: невежество и тъмнината. Днесъ, въ нешето село не проблесва сѣстлия лжчъ на културата, тамъ

царува пълно невежество и мракъ. Селянина живѣе въ съвършенна друга сфера, изолиранъ отъ просветения градски центъръ, живѣе своя затворенъ животъ и никакви странични влияния не могатъ да разсеятъ мракъ съ който е забуленъ. Това положение ще трае може би до тогава, докато нашата интелигенция свършила земеделчески училища и агрономически факултети, не отиде въ село и се залови здраво чрезъ трудъ да повдигне културата въ селото. Съ писане статии и брошури, до които селянина нема достъпъ, чудото не ще се извърши само по себе. Тия свежи сили, тия просветени хора, които сж изучавали на теория земеделскитѣ науки ще приложатъ на дѣло своя трудъ. Тѣ ще бждатъ първитѣ пионери, факторитѣ за повдигане на селото културно и економически. Тѣ ще бждатъ истински културни трегери и ще носятъ високо фара който ще свѣтлява тѣхния пжтъ и пжтьтъ на поколенията. Тѣ чрезъ своя методъ на работа ще облагородятъ труда, въздигнатъ ума и душата на селянина. Наш я селянинъ е трудолюбивъ, но мъчно можемъ да го приучимъ къмъ новото — модерното, къмъ по усъвършенствувани методи, защото е крайно исподагливъ и невежъ. Следъ като селянина чрезъ личенъ опитъ се убеди въ практичното той самъ ще даде оня подемъ на селото, съ който се гордеятъ нашитѣ братя Чехитѣ и не е заъ по заможитѣ наши селяни да изпращатъ своитѣ синове и дѣщери да отиватъ като работници по голъмитѣ селски стопанства въ Чехия, даже и да се сродяватъ съ тамошни, които по такълъ начинъ ще принесътъ много по скоро западната култура и у насъ. Държаната отъ своя страна следъ запряжането на тия работници въ България да имъ отпусна средства или имъ купува инвентарни принадлежности за обзавеждането имъ. Само по тоя пжтъ ще се дойде до желаемото повдигане на селото. Ползата несъмнено би била много голъма отъ това.

Petjo P. Ел.-Факж

УЧИТЕЛЪТЪ...

Воденъ отъ горчивата мисълъ, че днесъ има още едно голъмо число отъ учителството което не е вписано въ списъцитѣ на читалищата, азъ ще се помжча доколкото мога, да иаясня положението на нашето учителство преди, следъ освобождението и сега, за да се види какво сж биле тѣхнитѣ предшественици, да се направи паралелъ съ тѣхъ и всѣки да си даде самъ смѣта за резултата.

Може би мнозина да ме упрекнатъ въ това, но действителността, която е на лице, ще покаже сама по себе си правотата на двете различни мнения, които ще се явятъ по сложения за разглеждане въпросъ. Зададенъ въпроса за днешната просвѣта която има народната маса, на който и да е интеллигентенъ, единствения правъ отговоръ който може да се даде е, че народа тъне въ мракъ и невежество. Да, голѣмо е невежеството на нашия селенинъ. Помощъ за премахването на това тъй голѣмо по своето значение зло, както въ миналото, така и въ настоящето, народа е чакалъ винаги отъ народния ни учителъ.

Въ епохата на двойното ни робство, когато всичко българско се преследваше, когато се изгоряваха българскитѣ книги и се заличаваше бавно но сигурно българската култура, когато българския народъ бѣше обреченъ на загиване, на обезличаване нашата държава отъ Балканския полуостровъ, народния учителъ запази своята национална гордостъ и безстрашно бродеше отъ село на село, отъ градъ на градъ, да буди народната съвестъ и съзнание, да поддържа изчезващия вече български духъ, съ свойтѣ правдиви и искрени слова не жалейки свойтѣ физически и духовни сили.

Пайсий, Бозвелията, Макариополски, Раковски и други плеада борци, дали своя скъпъ животъ за нашето духовно освобождение, будейки непрестанно съ слово и печатъ народната съвестъ и съзнание, подготвиха народния ни учителъ за по наташната ползотворна работа.

Той, — народния учителъ — бѣше достоенъ сѣячъ на сѣмето за избавлението ни отъ турското иго, за политическата ни свобода и безстрашенъ борецъ противъ несласното положение на българското племе, противъ грабежитѣ, мѣжитѣ, теглата и безчинствата, които се вършеха надъ нещастния ни народъ. Той продължи да буди народната ни съвестъ, да разширява умствения кръгъзоръ на невежитѣ маси, да буди благородни пориви и дава познания за единъ по сигуренъ животъ.

Въ вечернитѣ училища ний виждаме скромния ратникъ въ полето на просвѣтата, да сочи че науката е най-могъщото оржие за тоя който я владѣе, че тя преражда човѣка, че тя е огънятъ който гори всички заблуждения, че тя е свѣтилника който облива съ свѣтлина и най затытенитѣ кѣтчета на природния и общественъ животъ.

Но нерадостенъ факта е предъ насъ. Фактъ за който искрено съжеляваме. Днесъ малцина сж учителитѣ които сж застанали начело на читалищата. Малцина сж тия които следватъ пѣтя на своитѣ първоучители. Болшинството отъ тѣхъ стоятъ вънъ отъ стениѣ на читалището. Тѣ сж чужди на благородната и красива идея — просвѣтата, забравили завѣтитѣ на тия които имъ дарили свободата. Коя е тая „голѣма“ причина която спѣва дейността имъ? Нима има време за чакане? Защо всички не работятъ дружно за преуспяването на читалищата въ селата?

Господа, време е, стреснете се! Сплотете се! Припомнете си че всички дейци на миналото бѣха гонени, измѣчвани, избивани! Или не се знае че мозина отъ тѣхъ умрѣха по бесилкитѣ и турскитѣ зандани, само и само да помогнатъ на нещастния си народъ? Нима това не стига?

• Трънливъ е пѣтя но той може да се изчисти и трѣбва да се изчисти. Съ тактъ и умение, всичко което спѣва всѣкаква дейность постепенно ще се премахне.

Нека се знае отъ всички ни, че нашитѣ културно-економически и политически условия повеляватъ на учителя да се впусне прѣвъ всредъ широката маса, да прѣсне свѣтлина навсѣкжде, да направи отъ тази маса съзнателни борци на своитѣ права и задължения, да ги направи носители на истинското, красивото, доброто въ живота.

Учителю, дай примѣръ и изпълни достойно припадащия ти се дългъ. Стани достоенъ ковачъ на утрешна БЪЛГАРИЯ.

